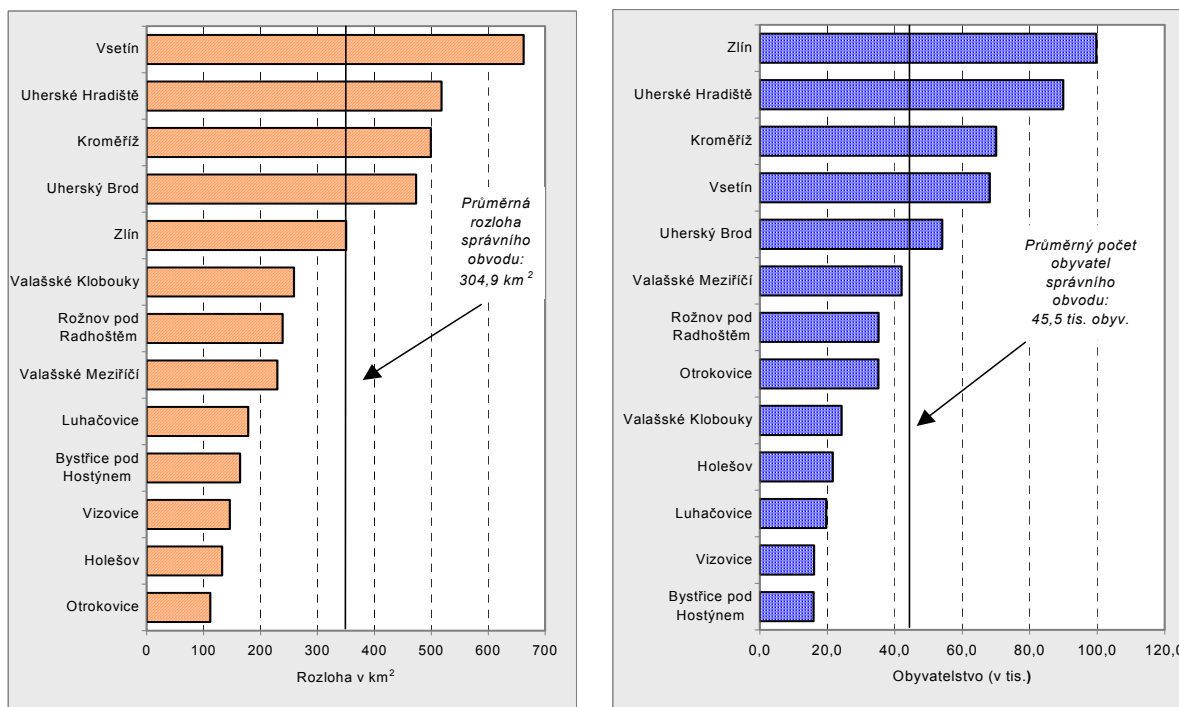

1. Sídelní struktura

Zlínský kraj je rozdělen do 13 správních obvodů obcí s rozšířenou působností (ORP). Průměrná rozloha správního obvodu je 30 491 ha a je v něm v průměru 23 obcí o průměrné rozloze 1304 ha s 45 528 obyvateli.

Graf 1 Pořadí správního obvodu podle rozlohy a počtu obyvatel k 31. 12. 2003

Největším správním obvodem je Vsetín, který svou rozlohou 66 245 ha zaujímá 16,7 % celkové rozlohy kraje, pouze 2,8 % zaujímá nejmenší správní obvod Otrokovice (11 169 ha). Nejvíce obcí spravují správní obvody Uherské Hradiště a Kroměříž, počtem obyvatel se však řadí až na druhé a třetí místo v kraji.

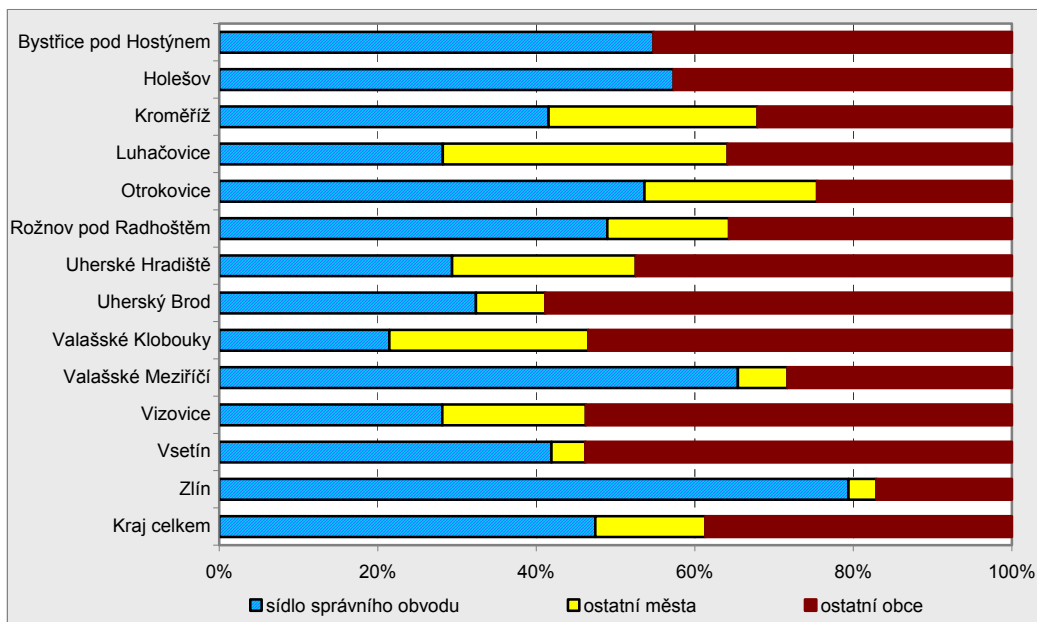
Tab. 1 Základní ukazatele sídelní struktury k 1. 1. 2004

	Počet				Obyva- telstvo celkem	z toho podíl obyvatel žijících (%)		Podíl správního obvodu na celkové rozloze kraje (%)	Podíl správního obvodu na obyvatel- stvu kraje (%)
	obcí	katastrů	částí obcí	měst		v sídle SO ORP	v městech SO ORP celkem		
Kraj celkem	304	443	439	30	591 866	47,4	61,3	100,0	100,0
v tom správní obvody:									
Bystřice pod Hostýnem	14	21	19	1	15 928	54,8	54,8	4,1	2,7
Holešov	19	25	25	1	21 597	57,3	57,3	3,3	3,6
Kroměříž	46	85	84	5	70 100	41,5	67,9	12,6	11,8
Luhačovice	15	21	22	2	19 692	28,2	64,2	4,5	3,3
Otrokovice	10	11	11	2	35 154	53,6	75,4	2,8	5,9
Rožnov pod Radhoštěm	9	12	10	2	35 208	49,0	64,3	6,0	5,9
Uherské Hradiště	48	59	59	5	89 942	29,4	52,5	13,1	15,2
Uherský Brod	30	38	39	2	54 068	32,4	41,2	11,9	9,1
Valašské Klobouky	20	30	29	2	24 223	21,5	46,6	6,5	4,1
Valašské Meziříčí	16	39	37	2	41 995	65,4	71,7	5,8	7,1
Vizovice	16	18	18	2	16 048	28,2	46,2	3,7	2,7
Vsetín	32	37	37	2	68 163	41,9	46,2	16,7	11,5
Zlín	29	47	49	2	99 748	79,4	82,9	8,8	16,9

POROVNÁNÍ SPRÁVNÍCH OBVDŮ

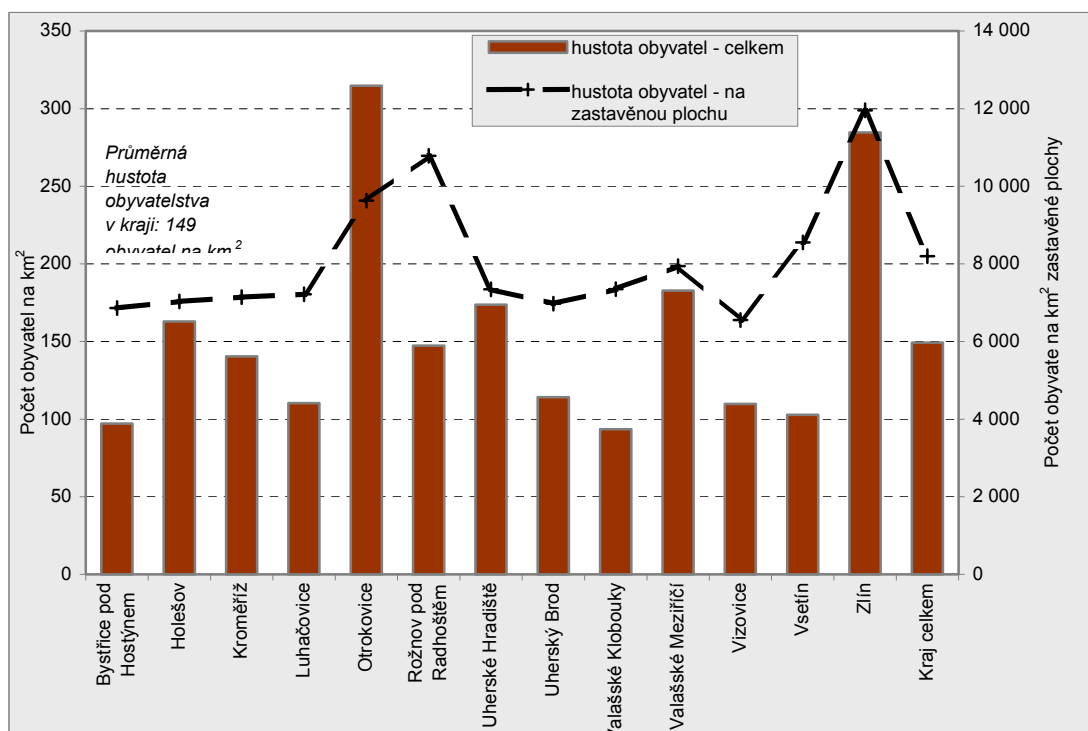
Nejpočetnější je správní obvod Zlín, ve kterém žije přes 99 tis. obyvatel, počtem obcí se řadí na 5. místo v kraji a hustota obyvatel 284,7 obyvatel na km² je téměř dvojnásobná proti průměrné hustotě za Zlínský kraj a je druhá nejvyšší v kraji. Největší koncentrace obyvatel je ve správním obvodu Otrokovice, kde je hustota 314,8 obyvatel na km². Naproti tomu pod úrovní kraje je hustota obyvatel v 8 správních obvodech, nejnižší je ve správním obvodu Valašské Klobouky, a to 93,6 obyvatel na km².

Graf 2 Struktura obyvatelstva podle typu osídlení k 31. 12. 2003

Stejný počet měst (5) je ve správním obvodu Kroměříž, **podíl městského obyvatelstva** je však až čtvrtý nejvyšší v kraji a ve správním obvodu Uherské Hradiště, podíl obyvatel je devátý nejvyšší. Je to dáno skutečností, že se v obou správních obvodech jedná o počet obyvatel malá města. Dvě mají do 5 tis. obyvatel, dvě pak 5 až 10 tis. obyvatel a jedno má nad 25 tis. obyvatel (jedná se o bývalá okresní města a dnes sídla správních obvodů).

Graf 3 Hustota obyvatelstva k 31. 12. 2003

POROVNÁNÍ SPRÁVNÍCH OBVODŮ

Ve většině správních obvodů jsou dvě města, ve správních obvodech Bystřice pod Hostýnem a Holešov je město pouze jedno. Podíl městského obyvatelstva je nejvyšší ve správním obvodu Zlín, a to 82,9 %, přitom z celkového počtu městského obyvatelstva převážná většina žije ve Zlíně, v dalším městě Fryštáku bydlí asi 4 %.

Druhý nejvyšší podíl městského obyvatelstva je ve správním obvodu Otrokovice (75,4 %), kde více než dvě třetiny obyvatel žije v Otrokovicích a téměř jedna třetina v dalším městě Napajedlích. Vysoký podíl městského obyvatelstva v tomto správním obvodu je ovlivněn vysokým počtem malých obcí. Z celkového počtu 10 obcí je sedm do 2 tis. obyvatel a z toho 3 obce mají dokonce méně než 500 obyvatel.

Ve **struktuře obcí** ve všech správních obvodech převládají obce do 1 tis. obyvatel, jedinou výjimkou je Rožnov pod Radhoštěm, kde jsou nejvíce zastoupeny obce 1 000 až 4 999 obyvateli, přitom nejvíce je obcí s 1 až 2 tis. obyvateli. Absolutně nejvíce malých obcí do 500 obyvatel je ve správním obvodu Kroměříž. Těchto 25 obcí představuje 54 % všech obcí, žije v nich však pouze 10,3 % obyvatel správního obvodu.

Tab. 2 Základní charakteristiky vývoje osídlení (přepočteno na územní strukturu k 31. 12. 2003)

	Obce s počtem obyvatel						Podíl obyvatelstva v obcích (%)					
	do 999	1 000 - 4 999	5 000 a více	do 999	1 000 - 4 999	5 000 a více	do 999	1 000 - 4 999	5 000 a více	do 999	1 000 - 4 999	5 000 a více
	1991 ¹⁾			2003 ²⁾			1991 ¹⁾			2003 ²⁾		
Kraj celkem	203	81	20	204	80	20	17,0	26,7	56,2	17,5	27,2	55,3
v tom správní obvody:												
Bystřice pod Hostýnem	12	1	1	12	1	1	35,6	10,9	53,5	34,9	10,3	54,8
Holešov	17	1	1	17	1	1	35,8	5,5	58,6	37,1	5,6	57,3
Kroměříž	37	6	3	37	6	3	22,3	18,1	59,6	22,1	18,2	59,7
Luhačovice	12	1	2	12	1	2	29,3	5,3	65,4	29,8	6,0	64,2
Otrokovice	5	3	2	4	4	2	7,0	15,4	77,6	5,0	19,5	75,4
Rožnov pod Radhoštěm	1	6	2	1	6	2	2,4	32,0	65,5	2,5	33,2	64,3
Uherské Hradiště	24	21	3	25	20	3	13,2	43,8	43,0	14,3	43,2	42,6
Uherský Brod	17	12	1	19	10	1	17,8	49,9	32,3	21,5	46,1	32,4
Valašské Klobouky	14	4	2	14	4	2	26,6	27,2	46,2	26,5	26,9	46,6
Valašské Meziříčí	12	3	1	12	3	1	16,6	16,7	66,7	17,0	17,6	65,4
Vizovice	11	5	-	11	5	-	32,2	67,8	x	32,3	67,7	x
Vsetín	17	14	1	17	14	1	16,1	40,9	43,1	16,3	41,7	41,9
Zlín	24	4	1	23	5	1	12,1	6,7	81,2	11,9	8,8	79,4

¹⁾ SLDB 1991

²⁾ bilance obyvatelstva 2003

Největší podíl obcí do 500 obyvatel (57,9 %) je ve správním obvodu Holešov a žije v nich 16,3 % obyvatel správního obvodu. Více než polovinu všech obcí tvoří obce do 500 obyvatel i ve správním obvodu Bystřice pod Hostýnem a Vizovice. Podobná je velikostní struktura obcí ve správních obvodech Bystřice pod Hostýnem a Holešov. Všechny obce mají do 2 tis. obyvatel a je zde jedno město, které je sídlem správního obvodu a žije v něm více než polovina obyvatel správního obvodu.

Nejmenší podíl městského obyvatelstva je ve správním obvodu Uherský Brod (41,2 %) a druhý nejmenší podíl (46,2 %) je stejně ve správních obvodech Vizovice a Vsetín. Malý podíl městského obyvatelstva na Uherskobrodsku a Vsetínsku je ovlivněn vysokým podílem obcí do 1 tis. obyvatel a skutečností, že druhé město správního obvodu je málo početné (do 5 tis. obyvatel). Na Vizovicku je malý podíl městského obyvatelstva dán tím, že obě města mají do 5 tis. obyvatel.

Mimo správních obvodů Uherské Hradiště, Uherský Brod a Vizovice, kde převažuje obyvatelstvo v obcích s 1 000 - 4 999 obyvateli, ve všech správních obvodech žije nejvíce obyvatel v obcích nad 5 tis. obyvatel. Ve srovnání s rokem 1991 je ve Zlínském kraji patrný pokles podílu obyvatel v obcích s 5 tis. a více obyvateli. Naproti tomu vzrostly podíly obyvatel žijících v obcích do 1 tis. obyvatel a rovněž v obcích s 1 tis. až 4 999 obyvateli. Stejný vývoj je zaznamenán i ve správních obvodech Holešov, Luhačovice, Rožnov pod Radhoštěm, Valašské Meziříčí a Vsetín. Jediným správním obvodem, ve kterém došlo k významnějšímu zvýšení podílu obyvatel v obcích nad 5 tis. obyvatel, je Bystřice pod Hostýnem.

POROVNÁNÍ SPRÁVNÍCH OBVODŮ

Tab. 3 Struktura pozemků podle druhu k 31. 12. 2003

	Výměra půdy celkem (ha)	v tom (%)							
		země- dělská půda	z toho			lesní půda	vodní plochy	zastavěné plochy	ostatní plochy
			orná půda	zahrady, sady	trvalé travní porosty				
Kraj celkem	396 389	49,4	64,5	6,5	28,5	39,6	1,3	1,8	7,9
v tom správní obvody:									
Bystřice pod Hostýnem	16 400	40,7	69,8	8,4	21,7	50,9	0,7	1,4	6,3
Holešov	13 261	75,1	89,5	6,1	4,4	12,7	0,9	2,3	9,0
Kroměříž	49 917	65,4	87,7	6,1	6,2	23,4	1,8	2,0	7,4
Luhačovice	17 844	42,5	45,7	4,7	49,6	47,4	1,0	1,5	7,6
Otrokovice	11 169	61,0	76,9	7,9	15,2	21,3	2,8	3,3	11,7
Rožnov pod Radhoštěm	23 907	31,6	29,9	7,4	62,7	58,3	0,8	1,4	8,0
Uherské Hradiště	51 789	59,8	76,6	7,2	13,2	28,1	2,1	2,4	7,6
Uherský Brod	47 349	56,9	65,9	5,1	28,9	32,9	0,9	1,6	7,6
Valašské Klobouky	25 881	44,6	46,5	4,7	48,7	46,2	0,7	1,3	7,2
Valašské Meziříčí	22 979	53,3	62,5	8,8	28,7	33,4	1,5	2,3	9,6
Vízovice	14 615	44,1	46,5	7,8	45,7	44,4	1,3	1,7	8,5
Vsetín	66 245	31,0	27,8	3,8	68,4	59,4	0,8	1,2	7,6
Zlín	35 034	45,4	62,4	10,2	27,4	42,6	0,9	2,4	8,7